

Handläggare

Annica Mårtensson
Telefon: 08-50825201

Lisa Gagnerud
Telefon: 08-50825356

Till
Socialnämnden
2025-02-18

Niklas Krosness
Telefon: 08-50825615

Kartläggning av otrygga anställningar inom bostad med särskild service enligt SoL och LSS samt boendeverksamhet för personer med beroendeproblematik

Redovisning av budgetuppdrag

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som redovisning av budgetuppdraget.

Sammanfattning

Socialförvaltningen har genomfört en kartläggning av otrygga anställningar inom funktionshinderomsorgen, socialpsykiatri och socialnämndens boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik. Målet i kommunfullmäktiges budget är att 90 procent av medarbetarna inom funktionshinderområdet ska ha en trygg anställning. I samklang med målet i kommunfullmäktiges budget har begreppet trygg anställning definierats som en tillsvidareanställning på heltid.

Kartläggningen visar att:

- Inom funktionshinderomsorgen uppfyller 67 procent av de anställda definitionen av trygg anställning, med 75 procent inom kommunal regi och 41 procent inom entreprenad.
- Inom socialpsykiatri uppfyller 92 procent av de anställda definitionen av trygg anställning, med 91 procent inom kommunal regi och 100 procent inom entreprenad.
- Inom socialnämndens boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik uppfyller 90 procent av de anställda definitionen av trygg anställning.

Socialförvaltningen
Avdelningen för strategi och utveckling

Storforsplan 36
Box 44
123 21 Farsta
Växel 08-50825000
Fax
socialforvaltningen@stockholm.se
<https://start.stockholm>

Förvaltningen anser att en fortsatt strävan efter en hög andel tillsvidareanställd personal inom funktionshinderområdet är prioriterat då detta bedöms påverka kvaliteten för brukarna.

Inom socialpsykiatrin och på boenden för personer med missbruk är det viktigt att även i framtiden bibehålla en hög andel medarbetare med trygga anställningar.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner kartläggningen som redovisning av budgetuppdraget.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2024 beskrivs att staden ska vara en högt skattad arbetsgivare med trygga anställningar och bra anställningsvillkor med möjlighet att kunna utvecklas i sin yrkesroll. En önskan om att minimera timanställningar omnämns i budgeten. Målet är att 90 procent av de anställda ska ha en tillsvidareanställning på heltid. I budgeten uttrycks att trygga anställningar och en god arbetsmiljö för medarbetarna är avgörande för att brukarna ska få ett stöd av hög kvalitet.

Som i ett led i detta gav kommunfullmäktige socialnämnden följande uppdrag:

”Nämnden kommer att fortsätta sitt arbete med utgångspunkt i den kartläggning som gjorts av osäkra anställningar inom funktionshinderområdet. Under det kommande året kommer nämnden också att genomföra en kartläggning av osäkra anställningar inom socialpsykiatrin och boendeverksamheten för personer med beroendeproblematik.”

Ärendet

Under 2024 har socialförvaltningen i enlighet med kommunfullmäktiges budgetuppdrag kartlagt förekomsten av otrygga anställningar inom funktionshinderomsorgen, socialpsykiatrin samt boendeverksamheten för personer med beroendeproblematik inom de ramar som presenteras nedan.

Definition

För att definieras som trygg anställning krävs att den anställda har en tillsvidareanställning på heltid. Definitionen är formulerad utifrån kommunfullmäktiges mål om att 90 procent av de anställda ska ha en tillsvidareanställning på heltid.

Avgränsning

Inför kartläggningen som genomfördes 2023 valde förvaltningen att avgränsa urvalet till insatsen bostad med särskild service enligt LSS i kommunal regi och motsvarande boenden som har ett entreprenadavtal med Stockholms stad. Detta är en insats som både är personalintensiv och som i tidigare kartläggningar bedömts vara i behov av olika insatser riktade till personalen. Bland annat visade Socialstyrelsens kartläggning år 2021 på behov av att höja kompetensen inom områden som kommunikation, pedagogiskt förhållningssätt samt kunskap om funktionsnedsättningar och dess

konsekvenser. Dessutom visade kartläggningen att en låg andel av personalen har en grundutbildning inom vård- och omsorg. Denna andel var avsevärt lägre bland visstidsanställd personal.¹ För att kunna jämföra 2023 års kartläggning med 2024 har samma urval gjorts detta år inom funktionshinderområdet.

För socialpsykiatrins räkning har motsvarande avgränsning gjorts. Kartläggningen gäller alltså bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen (SoL). De aktuella boendena drivs i kommunal regi eller med entreprenörsavtal.

Inom socialnämndens boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik har de verksamheter som bedriver heldygnsomsorg i kommunal regi inkluderats i kartläggningen.

Sammantaget utgör de redovisade områdena verksamheter som engagerar ett stort antal medarbetare.

Tillvägagångssätt

Insamlingen omfattar medarbetare på bostad med särskild service enligt LSS och SoL samt socialnämndens boendeenhet som den 31 oktober 2024 var tillsvidareanställda eller hade en tidsbegränsad anställning med månadslön. Uppgifter om juridiskt kön, ålder, anställningsform, typ av tidsbegränsad anställning och tjänstgöringsgrad samlades även in.

Funktionshinderomsorgen

Totalt rapporterades uppgifter för 1925 medarbetare in. 115 inrapporterade uppgifter föll utanför kartläggningens ramar med anledning av tidsbegränsad anställning. Efter exkludering av dessa återstod 1808 inrapporterade resultat.

Socialpsykiatri

Totalt rapporterades uppgifter in för 154 medarbetare. Av dessa föll fyra utanför kartläggningens ramar då de hade en tidsbegränsad anställning. Därmed återstod resultatet för 150 medarbetare.

Boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik

Totalt rapporterades uppgifter in för 230 av socialnämndens medarbetare. Av dessa föll elva utanför kartläggningens ramar då de hade en tidsbegränsad anställning varför 219 medarbetare kvarstod.

Resultat

Funktionshinderomsorgen

Kartläggningen visar att 67 procent av anställda inom bostad med särskild service inom LSS i dagsläget uppfyller definitionen av trygg anställning. Motsvarande siffra för anställda inom kommunal regi är 75 procent och för verksamheter på entreprenad 41 procent.

Resultatet för respektive stadsdelsnämnd framgår i bilaga 1. Detta att jämföra med 2023 års mätning där kartläggningen visade på ett resultat på 64 procent som uppfyllde definitionen av trygg anställning.

Stadsdelsnämnder med stor andel verksamheter i den egna regin förefaller fortsatt ha fler anställda som uppfyller kravet för definitionen för trygga anställningar.

Socialpsykiatri

Kartläggningen visar att 92 procent av anställda inom bostad med särskild service enligt SoL uppfyller definitionen av trygg anställning. Motsvarande siffra för anställda inom kommunal regi är 91 procent och för entreprenad 100 procent. Resultatet för respektive stadsdelsnämnd framgår i bilaga 2.

Boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik

Kartläggningen visar att 90 procent av anställda vid boenden med heldygnsomsorg i socialnämndens regi i dagsläget uppfyller definitionen av trygg anställning. Mätningen har inte genomförts vid entreprenader eller i övrigt upphandlade verksamheter.

Anställningsform

Funktionshinderomsorgen

Totalt 97 procent av det inrapporterade materialet som faller inom kartläggningens ramar avsåg tillsvidareanställningar. Endast tre procent gällde tidsbegränsad anställning/visstidsanställning.

Socialpsykiatri

Totalt 99 procent av det inrapporterade materialet som faller inom kartläggningens ramar avsåg tillsvidareanställningar. Endast en procent gällde tidsbegränsad anställning/visstidsanställning.

Boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik

Totalt 96 procent av det inrapporterade materialet som faller inom kartläggningens ramar avsåg tillsvidareanställningar. Fyra procent gällde tidsbegränsad anställning/visstidsanställning.

Ålder

Funktionshinderomsorgen

Kartläggningen visar att det högsta resultatet för trygga anställningar återfinns i åldersgrupperna 50-59 år. I dessa grupper uppfyller 69 procent kraven för definitionen av trygg anställning.

Gruppen med lägst andel anställda som uppfyller kraven återfinns i åldersgruppen 19-29 år, där 62 procent når upp till kraven. Resultat från 2023 års kartläggning visar i det stora hela liknande siffror förutom att gruppen med lägst andel anställda som uppfyller kravet,

19-29 år, i 2023 års mätning visade att 49 procent nådde upp till kraven jämfört med 2024 års 62 procent.

Socialpsykiatri

Kartläggningen visar att det högsta resultatet för trygga anställningar återfinns i åldersgruppen 30-39 år. I denna grupp uppfyller 100 procent kraven för definitionen av trygg anställning. Gruppen med lägst andel anställda som uppfyller definitionen för trygg anställning finns i åldersgruppen 19-29 år. I denna åldersgrupp når 71 procent upp till kraven. Det är å andra sidan en mycket liten kategori sett till antalet medarbetare.

Boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik

Kartläggningen visar att det högsta resultatet för trygga anställningar återfinns i åldersgruppen 60-69 år. I denna grupp uppfyller 98 procent den uppsatta definitionen av trygg anställning. Gruppen med både lägst antal anställda och även lägst andel medarbetare, som når definitionen, återfinns i åldersgruppen 19-29 år där totalt 75 procent av medarbetarna svarar upp mot definitionen. En förklaring kan vara att verksamheter där arbete bedrivs med personer i ett aktivt missbruk historiskt sett har haft önskemål om att medarbetare ska ha nått en viss ålder för att bli aktuella för anställning.

Könsfördelning

Funktionshinderomsorgen

Resultatet från kartläggningen utifrån könsaspekt visar att sammanlagt uppnådde 67 procent av kvinnorna kraven för definitionen medan samma siffra hos män var 68 procent. Det arbetar fler kvinnor än män inom verksamhetsområdet. Antal kvinnor som når upp till kraven för definitionen är 836 personer och samma siffra för män är 378 personer. Resultat från 2023 års kartläggning visade att 63 procent av kvinnorna uppfyllde kraven för definitionen medan samma siffra hos män var 64 procent.

Socialpsykiatri

Resultatet från kartläggningen visar på en relativt jämn fördelning mellan könen. Sammanlagt uppnådde 94 procent av kvinnorna kraven för definitionen medan samma siffra hos män var 89 procent. Det arbetar fler kvinnor än män inom verksamhetsområdet. Antal kvinnor som når upp till kraven för definitionen är 87 personer och samma siffra för män är 57 personer.

Boendeverksamhet för personer med missbruksproblematik

Resultatet från kartläggningen utifrån könsaspekt visar på en relativt jämn fördelning avseende hela populationen. Sammanlagt nådde 90 procent av kvinnorna kraven för definitionen och motsvarande siffra för männen var 92 procent. Det arbetar fler kvinnor än män inom

verksamhetsområdet. Antal kvinnor som når upp till kraven för definitionen är 119 personer och motsvarande siffra för männen var 79 stycken.

Jämställdhetsanalys

Kartläggningen har ett jämställdhetsperspektiv genom att kartläggningsresultat har varit möjligt att redovisas utifrån kön. Jämställdhetsmyndigheten rapporterar att det är betydligt vanligare med både tidsbegränsade och deltidsanställningar inom kvinnodominerade sektorer och branscher. Inom vård och omsorg är till exempel i genomsnitt 30 procent anställda på deltid.²

Resultatet från kartläggningen kan utgöra en grund för stadsdelsnämndernas och socialnämndens fortsatta arbete med att både verka för en jämn fördelning av kvinnor och män inom verksamhetsområdet samt trygga anställningar för båda könen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling och avdelningen för socialt stöd. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 12 februari 2025. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 13 februari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Flera nationella utredningar visar på utmaningar med välfärdens kompetensförsörjning på kort och lång sikt plan inom välfärden. Exempelvis belyser Sveriges kommuner och regioner (SKR) att välfärden behöver anställa 410 000 personer på grund av demografins utveckling och pensioneringar fram till år 2031.³ Med detta i åtanke menar förvaltningen att staden på olika sätt behöver verka för att attrahera kompetens till funktionshinderområdet. Att stå för trygga anställningar kan vara en viktig pusselbit i stadens arbetsgivarvarumärke. Det kan även bidra i omställning för medarbetargrupper inom kommunen som med anledning av den demografiska utvecklingen kan riskera att stå utan arbete på sikt. Förvaltningen menar att denna kartläggning kan vara ett steg på vägen mot att vara en högt skattad arbetsgivare inom stadens funktionshinderomsorg. God kunskaps- och kompetensnivå är ofta en förutsättning för att brukare ska få insatser av god kvalitet. Socialstyrelsens nationella kartläggning visar att det finns behov av att höja kompetensen specifikt inom bostad med särskild service

² Jämställdhetsmyndigheten, *Jämställdhet som lösning på välfärdens rekryteringsproblem*, 2023, s. 4-5.

³ Sveriges kommuner och regioner, *Välfärdens kompetensförsörjning – Personalprognos 2021-2031*, 2022, s. 5.

enligt LSS och att det finns ett samband mellan otillräcklig utbildning och visstidsanställningar. Förvaltningen menar att Stockholms stad sannolikt inte utgör något undantag. Förvaltningen vill lyfta att det i staden finns många boenden med särskild service enligt LSS som håller en hög standard. Att vara en god arbetsgivare och att tillhandahålla boenden med hög kvalitet är dock ett ständigt förbättringsarbete. Den aktuella kartläggningen visar på områden där särskilda insatser kan göras för att höja andelen trygga anställningar och i förlängningen öka kvalitén i verksamheterna inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning. Kartläggningen kan också användas i stadsdelsnämndernas uppföljning av entreprenadverksamheter.

Resultatet för socialpsykiatrins verksamheter visar att kommunfullmäktiges mål nås då mer än 90 procent av medarbetarna har en tillsvidareanställning på heltid. För verksamhetsområdet är det därför viktigt att bibehålla det goda resultatet även framöver.

Resultatet för boendeverksamheter för personer med missbruksproblematik visar att kommunfullmäktiges mål nås totalt sett men med vissa könsskillnader. För verksamhetsområdet är det viktigt att bibehålla det goda resultatet framöver och samtidigt arbeta med analys kring könsskillnader och för att jämna ut dessa.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner kartläggningen av förekomsten av otrygga anställningar inom bostad med särskild service enligt SoL och LSS samt boendeverksamhet för personer med beroendeproblematik.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Trygga anställningar inom bostad med särskild service enligt LSS per stadsdelsnämnd
2. Trygga anställningar inom bostad med särskild service enligt SoL per stadsdelsnämnd

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2025-02-07
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-02-07